

ДО 90-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М.К. ШИКУЛИ (1925–2006)

Виповнилося 90 років від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Миколи Кіндратовича Шикuli — відомого ґрунтознавця-ерозіоніста, основоположника ґрунтозахисного та біологічного (органічного) землеробства в Україні, який 25 років пропрацював завідувачем кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів Національного університету біоресурсів і природокористування України. Його ім'я тісно пов'язане з проведенням у 1974–1984 рр. Полтавського великомасштабного експерименту, під час якого здійснено прискорену розробку та широке впровадження ґрунтозахисної системи землеробства.

Микола Кіндратович народився 5 січня 1925 р. у с. Велика Лепетиха на Херсонщині. Після закінчення у 1955 р. Московської сільськогосподарської академії ім. К.А. Тимирязєва навчався в аспірантурі при Українському науково-дослідному інституті ґрунтознавства та агрохімії, де в 1960 р. захистив кандидатську, а в 1968 р. — докторську дисертації.

Головним напрямом творчих пошуків М.К. Шикuli були охорона і відтворення родючості ґрунтів за їх сільськогосподарського використання. Основним організаційним та агротехнічним заходом розв'язання цієї проблеми, на його думку, було впровадження у виробництво ґрунтозахисних технологій вирощування культур, що базуються на без-

поліцевому мінімальному обробітку ґрунту. М. К. Шикuli з позиції генетичного ґрунтознавства обґрунтував механізм посилення дернового процесу ґрунтоутворення за їх використання.

Про масштабність і фундаментальність наукової спадщини професора М.К. Шикuli свідчить кількість проведених кафедрою ґрунтознавства та охорони ґрунтів під його керівництвом довгострокових польових стаціонарних дослідів. Площа впровадження ґрунтозахисних технологій лише в рамках проведення Полтавського експерименту сягнула 1 млн га. У завершеному вигляді всі новітні підходи і розробки були представлені у створеній ним Національній програмі впровадження ґрунтозахисних, енерго-, ресурсо- і вологоощадних технологій вирощування культур у різних ґрунтово-кліматичних зонах України (2003) і Концепції біо-

логічної системи землеробства (2000).

М.К. Шикuli заснував наукову школу ґрунтозахисного та біологічного землеробства, підготував 14 докторів та понад 50 кандидатів наук. З 1953 по 2006 р. учений опублікував понад 650 наукових праць. У доробку М.К. Шикuli — 20 авторських свідоцтв і патентів, 15 монографій.

Микола Кіндратович удостоєний звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (1991) і «Заслуженого діяча науки і техніки України» (1996). На кафедрі ґрунтознавства та охорони ґрунтів імені професора М.К. Шикuli НУБіП України, якій присвоєно ім'я вченого з 2010 р., успішно тривають дослідження, розпочаті ним у 70-х роках ХХ ст. Наукова школа ґрунтозахисного та біологічного землеробства зберігає і примножує традиції свого фундатора і вчителя багатьох поколінь учених — Миколи Кіндратовича Шикuli, а також розвиває сучасні напрями досліджень з охорони і раціонального використання ґрунтів.

**О.Г. Тараріко,
академік НААН**

**А. Д. Балаєв,
доктор сільськогосподарських наук**

**О. Л. Тонха, кандидат
сільськогосподарських наук**

**О. В. Демиденко,
кандидат сільськогосподарських наук**